

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

चुरे तराई मधेसवासीको
सशक्त एकता, संरक्षित
चुरे उन्नत जीविका

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १२, अंक ८, पृष्ठ - ८ ने.सं. ११३५ तहिला श्व, चतुर्थी, वि.सं. २०७२ जेठ ८ गते शुक्रबार MAY 2015 मूल्य रु. ५।-

कीर्तिपुरमा संसदीय अनुगमन

कीर्तिपुर। राष्ट्रिय विपद् व्यवस्थापन अनुगमन तथा निर्देशन विशेष समिति काठमाडौँले पनि भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा निरीक्षण गर्‍यो।

अनुगमन समितिले काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० को कीर्तिपुर नगरपालिका, चन्द्रागिरी नपा र दक्षिणकाली नपाका प्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा निरीक्षण गरेको थियो।

कीर्तिपुरस्थित अन्ध अपाङ्ग तालिम केन्द्र नगाउँमा आयोजित कार्यक्रममा अनुगमन तथा निर्देशन विशेष समिति काठमाडौँका उपसमितिका संयोजक एवं सभासद् माधवकुमार नेपालले भूकम्पमा परी धरापमा रहेका भवनबाट अन्य भवन र टोलवासीलाई क्षति पुऱ्याउने हुँदा त्यस्ता घर भत्काएर पन्छाउनुपर्ने विचार व्यक्त गर्नुभयो।

क्रमशः ७ पृष्ठमा

काठमाडौँमा साढे चालीस हजार घर पूर्ण क्षति

काठमाडौँ। बैशाख १२ गते र २९ गते आएको भूकम्पको कारण काठमाडौँका बस्तीहरू र ऐतिहासिक सम्पदाहरूमा क्षति पुगेको छ। एक महानगरपालिका र १० नगरपालिका रहेको काठमाडौँ जिल्लामा ४०,४७३ घरहरू पूर्णरूपमा क्षति भएका छन् भने ६९,३१७ घर चर्किएर बस्न नहुने भएका छन्।

पूर्ण र आंशिक गरी काठमाडौँ जिल्लामा १०९७९० घरहरू क्षति भएका छन्।

भूकम्पका कारण काठमाडौँ जिल्लामा जेठ ३ गते सम्म शक्तिशाली भूकम्पका कारण १२९३ जनाको मृत्यु भएको छ। नगरपालिकामध्ये तारकेश्वर नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी १६९ जनाको मृत्यु भएको छ भने शंखरपुर नगरपालिका (साँखु) मा १०२ जनाको मृत्यु भएको छ।

भूकम्प पीडितहरूको लागि भइरहेको राहत वितरणमा

क्रमशः ७ पृष्ठमा

अन्धा अपाङ्ग तालिम केन्द्र नगाउँले राहत बाँडे

अन्धा अपाङ्गको लागि प्राविधिक तथा सीप विकास केन्द्र नगाउँद्वारा कीर्तिपुर नगर क्षेत्रका १९ वडाका भूकम्प पीडित

परिवारलाई बिहीबार राहत बाँडेका छन्।

केन्द्रले एक दिन

क्रमशः ७ पृष्ठमा

महाभूकम्पको एक महिना

वि.सं. १९९० सालको महाभूकम्प ८.४ रेक्टर स्केल प्रत्यक्ष भोगेका देशमा धेरै जीवित रहँदै ८२ वर्ष पछि फेरि महाभूकम्पको सामना गर्नु पर्‍यो।

९० सालको अनुभूति नगरेकालाई कतै कथा जस्तो लागिरहेथ्यो होला। २०७२ सालको भूकम्पले सबैलाई ९० सालको कथा-व्यथा सबैलाई बिर्सिएर नयाँ जेनेरेसनले भोग्न पर्‍यो।

७२ साल बैशाख १२ गते दिउँसो पौन १२ बजे आएको महाभूकम्प दिन गन्तिको हिसाब भेलि चार हप्ता यानेकै एक महिना पुगेको

छ। बैशाख १२ गते देखि बिहीबारसम्म बैशाख १३ गते ६.९

र बैशाख २९ गते ६.७ रेक्टरसहित दैनिक ४ पटकदेखि ११ पटकसम्म निरन्तर पराकम्पन भइरह्यो।

आम मानिसमा अब त सामान्य भयो भनेर मनमा लिएर सग्लो घर बस्न याहुने घरमा बस्न मनस्थिति मात्र के बनाएको थियो फेरि धक्का दिएर त्रसित पारेका छन्।

पराकम्पनको महसुससँगै मानिसहरू त्रसित भएर घरबाहिर खुला आकासमा पालको सहारा लिन बाध्य बनायो। धक्कासँगै पालको माग फेरि हवातै बढाएको छ।

दुई तला भन्दा माथि घर बनाउन सरकारद्वारा तत्काललाई रोक

काठमाडौँ। भूकम्पका कारण ठूला-ठूला घर भत्केपछि सरकारले तत्कालका लागि २ तलाभन्दा माथि घर बनाउन रोक लगाएको छ। स्थानीय विकास मन्त्रालयले सोमबार सबै नगरपालिका र जिल्ला विकास समितिलाई परिपत्र जारी गर्दै दुई तलाभन्दा माथि घर बनाउन रोक लगाएको हो।

असार मसान्तसम्मका लागि रोक लगाइएको र त्यसबेलासम्म भवन निर्माणको स्वीकृति पनि नदिइने मन्त्रालयले जनाएको छ। भूकम्पअघि निवेदन दिएर नक्सा पास भइसकेकालाई पनि काममा रोकन उसले परिपत्र

गरेको हो।

भूकम्प प्रतिरोधात्मक र वातावरण मैत्री घर बनाउन भने

दुई तलासम्मको अनुमति दिइने मन्त्रालयले जनाएको छ। साथै मन्त्रालयले मापदण्ड मिचेर

बनाइएका र जोखिमयुक्त पर्खाल यथासक्य चाँडो भत्काउन पनि मातहतका निकायलाई निर्देशन दिएको छ।

आगामी वर्षदेखि जग्गा प्लटिङ्ग गर्दा ओपन स्पेस राख्नुपर्ने प्रावधान पनि मन्त्रालयले अघि सारेको छ। मापदण्डविपरीत नक्सा पास गर्ने कर्मचारीलाई कारवाही गरिने मन्त्रालयले जनाएको छ। भत्केका र असुरक्षित घर साउनपछि भत्काउने र माटो परीक्षणपछि कति तलाको घर बनाउन दिनु भन्ने विषयमा अनुमति त्यतिबेला नै दिइने मन्त्रालयले जनाएको छ।

भवन संहिता सम्बन्धी १६ बुँदे निर्देशनमा के-के छन् ?

- १) मूलक सुहाउँदो भवन निर्माणसंहिता तयार नभएसम्म नयाँ घर निर्माणमा रोक लगाउने।
- २) निर्माणाधीन घर दुई तलाभन्दा बढी बनाउन नपाउने, असार मसान्तसम्म कुनै पनि घर र भवनको नक्सा पास नगर्ने र निवेदन दिइसकेकाको हकमा पास नभएको काम अघि नबढाउने।
- ३) भूकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल बसोबासका लागि गाविस र नगरपालिकाबाट स्वीकृत मापदण्ड प्रतिकूल नहुने गरी स्थानीय र सहरी विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत मोडलमा भूकम्प प्रतिरोधात्मक र वातावरणमैत्री टहरा बनाउन स्थानीय निकायले स्वीकृत प्रदान

- गर्नसक्ने।
- ४) मापदण्ड मिचेर बनाइएका र जोखिममा रहेका पर्खाल अविलम्ब हटाउने व्यवस्था मिलाउने।
- ५) सडक विस्तारको काम गर्दा नगर क्षेत्रमा दमकल पुग्ने गरी गल्ली तथा सडक विस्तार गर्ने।
- ६) असार मसान्तसम्म सार्वजनिक क्षेत्रमा गरिने संयुक्त आवास निर्माण तथा जग्गा प्लानिङ्ग गर्न रोक।
- ७) घर र आवसीय प्रयोजनका लागि प्लटिङ्ग गर्ने काम असारसम्म रोकिने।
- ८) साउनदेखि घरघडेरी स्वीकृत दिँदा प्लटिङ्ग हुने जग्गाभित्र तोकिए अनुसार घर घडेरी मापदण्ड, खुला ठाउँ र सार्वजनिक पूर्वाधार अनिवार्य

- हुनुपर्ने।
- ९) भूकम्प प्रतिरोधात्मक संरचना डिजाइन गरी हालको ऐन संशोधन गरी संयुक्त आवास र भवन निर्माण प्रक्रिया अघि बढाउन मन्त्रालयले नगरपालिका र जिविसहरूलाई निर्देशन गर्ने।
- १०) मापदण्डविपरीत नक्सा पास गर्ने, भवन निर्माणको अनुमति दिने तथा त्यसमा संलग्न हुने कर्मचारीलाई कारवाही गर्न अविलम्ब प्रक्रिया थालनी गर्ने।
- ११) नगरपालिकाका कर्मचारी सार्वजनिक निर्माणमा बाहेक भवनको डिजाइन तथा नक्सा निर्माणमा संलग्न हुन नपाउने व्यवस्था।
- १२) साउनदेखि जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको अग्रसरतामा

- गाविसमा पनि घर बनाउँदा नक्सा पास गर्नुपर्ने व्यवस्था।
- १३) बस्तीको पुनः निर्माण गर्दा सडक, खानेपानी, विद्युत्, शिक्षा, स्वास्थ्य हुने गरी एकीकृत बस्ती विकास गर्नुपर्ने।
- १४) कुनै सरकारी तथा सार्वजनिक निकायले भवन भाडामा लिँदा घर मापदण्डअनुसार निर्माण भएको हुनुपर्ने।
- १५) सरकारी निकायले आफै भवन निर्माण गर्दा नक्सा पास गर्ने लगायत आवश्यक ठाउँबाट स्वीकृति लिनुपर्ने।
- १६) गाउँ तथा नगरको भू-उपयोग योजना निर्माण गरी जिल्ला, नगर तथा गाउँस्तरीय भूउपयोग कार्यान्वयन समिति गठन गरी भू-उपयोग योजना निर्माण गर्नुपर्ने।

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १२, अंक ८, २०७२ जेठ ८ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

राहत वितरणमा पक्षपात नहोस् विवाद पनि नउठोस्

बैशाख १२ र २९ गतेको महाविनाशकारी भूकम्पले देशका नागरिक त्रसित अवस्थामा छन्। खुला आकासमा रात र गुजारा चलाउन बाध्य छन्। मानौं राजधानी लगायत भूकम्पीय प्रभावित जिल्लाका बासिन्दाहरू अहिले भूकम्पीय सुकुमवासी बनेका छन्।

पटकपटकको पराकम्पनले सग्लो घर भएका मानिस समेत घरभित्र बस्ने आँट गरेका छन्। पटकपटकको पराकम्पनले गर्दा खाद्यान्न लगायत त्रिपाल, पालको अभावसँग सामना गर्नु परिरहेको छ।

घर ध्वस्त भएका, घर चर्केर बस्न अयोग्य भएका र घर सग्लो भएरपनि डर, त्रास र एक्लो भएकोले कोही पनि गाउँ, शहरभित्र साँझ पन्यो भने शुन्यतामा परिणत भैरहेका छन्।

पीडितहरू आफ्नो क्षेत्रको कुनैपनि पायक पर्ने वडामा बस्न र आश्रय लिन सकिन्छ त्यो सबै नागरिकको मौलिक अधिकारभित्र पर्दछन्। त्यस वडामा बसेसम्म राहत संकलन र व्यवस्थापन केन्द्रले कुनै पक्षपातविना संकलित राहत समान रूपले पाउनुपर्दछ। तर त्यस्तो राहत वितरणमा पीडित पक्षले पनि मौकामा पाएको भनेर २-३ वटा वडामा गएर वितरण गरिने राहत लिनु हुँदैन।

राहत व्यवस्थापन केन्द्रले पनि आफ्नो वडामा अन्य वडाका पीडितहरू आश्रय लिइरहेका छन् भने वडावडाका व्यवस्थापनबीच समन्वय गरी दोहोरो राहत नदिने व्यवस्था गर्नु जरुरी छ।

यो भूकम्पबाट पीडित सबै नागरिकको पुनःस्थापना र पुनःनिर्माण कार्य लामो महिना र वर्ष पनि बित्न सक्दछ। हामीमा संकलित राहत भोलिको लागि संचित गर्नु पनि जरुरी छ।

राहत बाँड्नेले सुरुका दिनमा जसरी प्रतिस्पर्धा गरी बाँडे अबका दिनमा पनि त्यसरी नै आउँछ र बाँडिचुँडी खाउँला भन्न सकिन्न।

भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा कहीं राहत नपुगेको, कहीं भण्डारण गरेको आवाज उठिरहेका छन् भने कतै हाम्रो मान्छे नभई आफ्नो मान्छेलाई कुनै रोकतोक राहत पुगेको कुपन बाँडेको जस्तो पक्षपातपूर्ण कार्य गरेकोमा पनि विरोध नभएका होइनन्। त्यसैले राहत वितरण पक्षपात नहोस्, सबै पीडितको मन शान्त, भयरहित होस्, विवाद कहीं नउठोस् र कतै पक्षपात भएको आभाष पाउना साथ तुरुन्तै समाधान गर्नतिर ध्यान जाओस्।

संसदीय अनुगमन र भूकम्पीय क्षेत्र

प्रज्ज्वल

भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणको संरचनाको आवश्यकता

बैशाख १२ गते टाढिदै गएसँगै भूकम्पको त्रास पनि घट्दै छ। सोमबार बिहान ९:११ बजे ४.२ रेक्टरको भूकम्पपछि यो पंक्ति कोर्दासम्म अर्को भूकम्प भएको छैन। यसअघि शनिबार साँझसम्म सिन्धुपाल्चोक केन्द्र ६.५, दोलखा केन्द्र ६.३, नुवाकोट केन्द्र २.२, धादिङ्ग केन्द्र २.१, रसुवा केन्द्र १.९, गोरखा केन्द्र २.२, काठमाडौं उपत्यका केन्द्र ७, काभ्रे केन्द्र ६, रामेछाप केन्द्र ३, तिब्बत केन्द्र ८, गोरखा/धादिङ्ग केन्द्र १, ललितपुर/मकवानपुर केन्द्र १ समेत ४ रेक्टरभन्दा बढीका २३८ भूकम्प धक्का गएको राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्रले जानकारी गराएको छ।

बितेको एक वर्षको अवधिमा ७.५ रेक्टर स्केलभन्दा ठूला ५ ओटा भूकम्प गए। सन् १९५० मा ८.५ रेक्टरको असाम, सन् १९९७ मा ८ रेक्टरको सिलोङ्ग, सन् १९३४(नव्वे सालको भूकम्प) मा ८.२ रेक्टरको विहार तथा नेपाल, सन् १९०५ मा ७.८ रेक्टरको काँगडा र सन् २००५ मा ७.६ रेक्टरको कास्मिर केन्द्र भएर गएको भूकम्प विनासकारी थिए। नेपालमा सन् १९८८(२०४५ साल) मा उदयपुर केन्द्रको ६.५ रेक्टर, सन् १९८०(२०३७ साल) मा बझाङ्ग केन्द्रको ६.३ रेक्टर र सन् २०११ को सिक्किम केन्द्रको भूकम्पले पनि जनधनको क्षति गरेको थियो।

सन् १९४० को दशकमा वैज्ञानिक रेक्टरले सेस्मोमिटर आविष्कार गरेपछि भूकम्पको वैज्ञानिक मापन कार्य सुरु भयो। करिब ७० वर्षमा गएको भूकम्प तथ्याङ्क अध्ययनको लागि पर्याप्त छैन। पूर्वको बमदिखि पश्चिमको अफगानिस्तानसम्म करिब २५०० किलोमिटर लामो हिमालय श्रृङ्खला आजभन्दा ४ करोड वर्ष अगाडि दक्षिणमा रहेको इन्डियन प्लेट र उत्तरको तिब्बतीयन प्लेटको टकरावबाट बनेको विज्ञहरू बताउँछन्। यी दुई प्लेटको टकरावले यसक्षेत्रमा शक्ति

सञ्चय हुन जाने र उक्त शक्ति त्यहाँ रहेका चट्टानहरूले थेग्न सक्नेभन्दा बढी भएमा चट्टानहरू एक्कासि भाँचिन जाँदा कम्पन पैदा भई पृथ्वीको भित्री भागबाट यसको सतहसम्म पुग्ने नेपाली वैज्ञानिक सोमनाथ सापकोटाले जेठ ४ गतेको कान्तिपुर दैनिकमा लेखेका छन्। नेपाल पनि यही हिमालय श्रृङ्खलाको मध्यभागमा रहेकोले भूकम्पीय जोखिम क्षेत्रमा पर्दछ। ८ रेक्टर स्केलको एक पटकको भूकम्पले करिब ५ मिटर उचाइ वृद्धि हुने वैज्ञानिक तर्क छ। यसकारण नेपालमा भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका उपायसहितको संरचना बनाउने र बनाउन दिने सरकारको पहिलो प्राथमिकता हुनु आवश्यक छ। नव्वे सालको भूकम्पपछि तीन तलाको घर बनेको नेपालका सहरहरूमा नयाँ पुस्तासँगै धेरै तलाको घर बन्यो। यस्तो भवन निर्माण पनि भूकम्पमा जनधनको क्षतिको कारण बन्यो।

क्षति वितरण सङ्कलनमा ढिलाइ किन ?

भूकम्प पीडित जनताको उद्धार, राहत र पुनःस्थापनाको काम तदारुकताका साथ गर्नु सरकारको दायित्व हो। सरकारका प्रमुख साभेदार नेका र एमाले नै हो। अहिले पीडितहरू राहत र पुनःस्थापना नपाएको गुनासो गर्दैछन्। यसको दोषी सरकारमा गएका पार्टीहरू नै हुन्। तर एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीले राहत वितरण प्रभावकारी नभएको बताए। विपद व्यवस्थापनको मुख्य जिम्मेवारीमा एमालेबाट सरकारको नेतृत्व गर्ने उपप्रम एवं गृहमन्त्री वामदेव गौतम हुन्। यसकारण पीडितलाई प्रभावकारी राहत वितरण गर्न नसकेका गृहमन्त्री गौतमलाई एमालेले कि फिर्ता बोलाउनुपर्छ कि प्रभावकारी राहत वितरण गराउनु आवश्यक छ। एमाले अध्यक्ष ओलीले आफ्नै गृहमन्त्रीबाट भइरहेको राहत वितरणलाई प्रभावकारी भएन भनी आफू साखुल्ले बन्न मल्दैन।

बैशाख १२ गते

गएको भूकम्पले देशमा ८,६०४ जना नेपालीको मृत्यु भयो, ७६,६३८ जना घाइते भए, २,९९,५८८ घर पूर्ण क्षति र २,६९,१०९ घर आंशिक क्षति भयो। बैशाख २९ गतेको पराकम्पनले थप जनधनको क्षति भयो। यो क्षतिबारे सरकारले अभिलेख नै तयार गर्न सकेको छैन। सम्बन्धित कतिपय गाविस र नगरपालिकाहरूमा जनशक्ति कम भएको हुँदा क्षति विवरण यकिन गर्न नसकेको स्पष्टिकरण दिँदैछ। पीडितहरूको अभिलेख नै दुरुस्त बनाउन नसकेको सरकारले राहत वितरण कसरी पारदर्शी र निष्पक्षसँग गर्ला यो प्रश्न पनि उठिरहेको छ। केही गाविस र नगरपालिकाका सचिव र कार्यकारी अधिकृतदेखि प्रमुख जिल्ला अधिकारी र सचिवदेखि मन्त्रीसम्म भूकम्प पीडितको नाममा कमाउधन्डामा लागेको जन गुनासो छ। सरकारले अरबौं जनसंख्या भएको दुई छिमेकी देश चीन-भारतबाट चौविस घण्टामा पचासौं लाख पाल भित्र्याउन सक्छ तर गरेन। भएको पाल पक्षपातपूर्ण ढङ्गले बाँडेको सरकारले भूकम्प गएको चौथो हप्तासम्म पनि घर भत्केका र बस्न नहुने गरी चर्केका पीडितलाई एउटा पाल पुर्‍याउन सकेन। यसको दोष सरकारको नेतृत्व गरेको नेका र एमाले नै हुन्। भूकम्पलगत्तै कामविहीन भएका कतिपय निजामती कर्मचारी, प्राध्यापक र शिक्षकलाई प्रयोग गरी सरकारले क्षति तथ्याङ्क लिन सक्छ तर सरकारले यतातिर तदारुकतासाथ काम गरेन।

पीडितहरूको नामावली सार्वजनिक गर्नुपर्ने

क े ह ी नगरपालिकाहरूमा बैशाख १३ गते र बैशाख ३१ गते पाल लुटपाट भएको समाचार आयो। भक्तपुरको मध्यपुर थिमी नगरपालिका, महामञ्जुश्री नगरकोट नगरपालिका, सूर्यविनायक नगरपालिका र अनन्तलिङ्गेश्वर नगरपालिकामा पाल लुटपाट भएको समाचारमा उल्लेख छ। स्थानीय जनताले यो लुटपाट भएको होइन गराइएको बताउँदै

छन्। लुटपाट भएको भए सरकारले चोर पक्राउ गर्ने थियो तर गरेन। चाँगुनारायण नगरपालिकामा कार्यकारी अधिकृतलाई धम्की दिँदै अर्को कर्मचारीमार्फत नेका र एमालेले पाल लगेको खबर आयो। सरकारमा भएका दलहरू नेका र एमालेले पाल आफ्नो कार्यकर्ताको कब्जामा राख्न लगाउन कार्यकारी अधिकृत, गाविस सचिव र प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई दबाब दिनु अराजकताको नमूना हो।

सरकारले ठीक ढङ्गले पीडितलाई राहत वितरण गर्‍यो गरेन भनी अनुगमन गर्न संसदले ७३ सदस्यीय अनुगमन विशेष समिति गठन गर्‍यो। सो समितिले भूकम्पबाट बढी क्षति भएको १४ सङ्कटग्रस्त जिल्लामा ४-४ जना सांसदको टोली खटायो। टोलीले आज जेठ ५ गतेभित्र निरीक्षण गर्नुपर्ने समितिको म्याण्डेड हो। तर सङ्कटग्रस्त क्षेत्रमा ५ दिनभित्र क्षतिअनुसार राहत वितरण भयो भएन अनुगमन गर्नु सजिलो छैन। अधिकांश टोलीले जिल्ला सदरमुकाम र गाविस, नगरपालिकाको कार्यालयमा सर्वदलीय प्रतिनिधिसँग बैठक गरी अनुगमनको प्रतिवेदन तयार गर्दैछन्। यसो हुनुको मुख्य कारण अनुगमन समिति र टोलीमा सत्ता पक्षकै सांसदहरूको बाहुल्यता र हालीमुहाली हुनु हो। अनुगमन समिति र सांसदको टोली बिरालोलाई दही साक्षी हुनु हुँदैन। अनुगमन टोलीको अवधि बढाएर दुरुस्त अभिलेख तयार गरिनुपर्दछ।

भूकम्प पीडित नभएकोले पनि पाल र दाल चामल खाद्यान्न राहत लगेको जनगुनासो छ। यसकारण सबै गाविस र नगरपालिकाको वडामा पीडितहरूको नामावली र प्राप्त गरेको राहत सम्बन्धित वडामा अविलम्ब प्रकाशित गर्नु आवश्यक छ। भक्तपुर नगरपालिकाले पीडितहरूको नामावली सार्वजनिक गरी सरकारको राहत वितरण र पुनःस्थापना कार्यलाई मद्दत गर्दैछ।

२०७२ जेठ ४

कमजोर अनुगमन: राहतमा अराजकता

- રાજેશ અહિરાજ

वर्तमान सरकार निकम्मा भएको विस्तारै साबित हुँदै गएको छ । प्राणघाती र ध्वंसकारी ठूलो भूकम्पको उद्धार कार्यमा देखिएको अराजकता एवं शिथिलताले यसको पुष्टि गर्दै गएको छ । यो भूकम्पले राजनीतिक दलको नालायकीलाई ढाक्छोप गर्न पाउने अवसरमात्र हुन पुगेको जनगुनासो बढ्दै गएको छ । विश्व समुदायले सरकारलाई पटक - पटक नेपालमा भूकम्पीय खतराको चपेटामा पर्नसक्ने जनाइरहँदा रहँदै पनि सरकारको कुनै तयारी भने देखिएको छैन । कतिपय राजनीतिक दलका नेताहरूले नेपालसँग यस्ता दैवीपक्षको पर्सँग जुध्न सक्ने सक्षमताको अभाव रहेको दलील पेश गरिरहेका छन् । तर भूकम्पपछि आवश्यक हुने उद्धार तथा राहत सामग्रीको अभाव एक थोक हो र तयारी अरु थोक भन्ने जनताको बुझाइलाई ती दलका नेताहरूसँग सामना गर्नसक्ने ताकत नरहेको केही विश्लेषकहरूको भनाइ रहेको छ । विभिन्न देशमा आउने भूकम्प र त्यसको उद्धार कार्यको अनुभवबाट नेपाल सरकारले तयारी पूरा गरेको हुनुपर्ने थियो । तर त्यसका लागि जनशक्ति र सो जनशक्तिलाई परिचालन गर्ने संयन्त्र र तिनको स्पष्ट प्रारूपको अभावमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायबाट प्राप्त राहतका सामान भण्डार गृहमै कहिएका छन् ।

अर्कोतर्फ राहत नपाएर जनताको त्रासलाई बढाउँदै लगेको छ । हालै मात्र प्रमुख सत्तापक्ष र प्रमुख प्रतिपक्षका नेताहरूले व्यक्त गरेका पुनर्निर्माणसम्बन्धी प्रतिबद्धतालाई संविधानसभाको सहमतिसँग तुलना गर्न थालेका छन् । जनताले संकल्पलाई व्यवहारमा परिणत गर्न दुनौती दिन थालेका छन् । एमाओवादी नेता पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) र प्रधानमन्त्री सुशील कोइरालासँगै दोलखा पुगेका बेला गरेको यस्तो प्रतिबद्धताप्राप्त जनताले सो टिप्पणी गरेका छन् । उनीहरूले पुनर्निर्माणको लागि चित्तबुझ्दो योजना ल्याउने आश्वासन दिएका छन् ।

त्यतिखेर यो राजनीति गर्ने समय नभएको बताउने कोइरालाले सरकार त्यसको उपस्थिति गराउने खालको संरचना नबनाइकन राजनीति गरिरहेको विषय बुझ्ने नसकेको पीडितहरूले बताउने गरेका छन् । हुन त व्यवस्थापिका-संसदमा सत्ता पक्ष र विपक्ष दुवैले भूकम्पमा सघाउने प्रतिबद्धता जनाइरहेको बेला प्राप्त राहत सामग्री कुठिँदै गएको छ । उनले दोलखामा राजनीतिक स्पष्टीकरण दिँदै भने -‘तयारी नभएकाले सुरूमा हामी अल्मलियो’, उनले भने, ‘अब अधि बढ्छौं ।’

यहीनेर कोइरालाले

आफूलाई कि त अक्षम कि अज्ञानी सरकार प्रमुखको रूपमा प्रस्तुत गरिरहेको केही विश्लेषकहरूको बुझाई छ । नेपाल भूकम्पीय खतरामा रहेको क्षेत्र भएको पञ्चायतदेखि अहिलेसम्मका सबै सरकारलाई थाहै भएको विषय हो । यसका लागि तयारी आवश्यक हुन्छ भने हरेक वर्ष मनाइने भूकम्प दिवसको अवसरमा नेताहरूबाट वक्तव्य सार्वजनिक हुँदै आएको छ । अरू अज्ञानी सरकारले त त्यो तयारीको बारेमा जानकारी लिएन लिएन कोइराला सरकारले पनि लिएन । तयारी लिएको भए उनलाई अलमलिनुपर्ने आवश्यकता थिएन कोइरालाको वक्तव्य दोलखामा सुनिरहेकाहरूले छेउमा छलफल गरिरहेका थिए ।

यसैगरी एमाओवादी नेता प्रचण्डले पनि भूकम्पजस्तो विपत्तिका बेला ठोस निर्णय लिएर अघि नबढे मुलुक गम्भीर संकटमा फस्ने धारणा राखेका थिए । उनको यो भनाइलाई संकट समाधान गर्न खोजेको भए संकट उहिल्यै समाधान हुनसक्ने थियो । यस्ता प्राकृतिक प्रकोपका लागि संयन्त्र निर्माण गर्नुपर्ने विषय आफू प्रधानमन्त्री भएका बेला बुझिदिएको भए अहिले यस्तो अवस्था उत्पन्न हुने थिएन ।

मंगलबारको भूकम्पले
मात्रै दोलखामा ७१ जनाको ज्यान

गइसकेको छ । सिन्धुपाल्चोकलाई
केन्द्र बनाएर गएको भूकम्पले
दोलखामा सबैभन्दा धेरै क्षति
पुऱ्याएको छ ।

यसैबीच दिल्लीस्थित नेपाली दूतावासले खरिद गरी पठाएको ५ लाख रूपैयाँ बराबरको ४७३ प्याकेट त्रिपाल जोरपाटीस्थित एक व्यक्तिको गोदाममा भेटिएको छ । खरिद प्रक्रिया पूरा गरेर गत बैशाख २२ मा दिल्ली दूतावासले पठाएको ४७३ प्याकेट (५१५६ वटा) त्रिपाल रूपन्देही जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा बुझाउनुपर्नेमा एकैचोटि बैशाख २४ गते साँझ काठमाडौं, जोरपाटीमा भेटिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

भूकम्पका प्रहारहरू लगातार भइरहेको छ । कुनै पनि सरकारी गैरसरकारी भवनहरू भूकम्पको जोखिमबाट मुक्त हुन सकेको छैन । जनताको बास खुला आकासमुनि, केहीको पालमुनि भइरहेको छ । खाद्य सामग्रीको भाउ बढ्दै गएको छ । विदेशी दातृ निकायबाट प्राप्त राहत सामग्री भण्डारगृहमा कुहिन थालिएको समाचारहरू आइरहेको छ । अराजक तवरले जारी राहत वितरणले जनतालाई केही भए पनि कोही देशमा छु भन्ने भान जनतालाई भइरहेको छ । देशमा सरकार भएको महसुस नै भएको छैन । सर्वाधिक पीडित क्षेत्रमा

सक्रिय हनुपर्ने उद्धारकमीहरूले योजनाविहीन ढंगले उद्धार कार्यमा सक्रिय भई उद्धार गरिरहेका छन् । कोही जीवितै उद्धार गरिएका छन् । छिमेकी भारतले विपत्तिको घडीमा देखाएको सदासयता र तत्परतालाई अभ्य बढाउँदा प्रभावकारीरूपले परिचालन गर्न सकेको छैन । नेपाल गरिब भएर, स्रोत साधनको कमी भएर, सक्षमता नभएर यस्तो अवस्थामा जनता पिल्सिनुपरेको भने होइन । यस्तो अवस्था आउनुमा सरकारको सशक्त उपस्थिति नहुनु हो । सशक्त उपस्थिति भनेको सरकार देशमा छैन भन्नेहरूमाथि डण्डा बर्षाएर देखाउने नभए सशक्त योजना बनाई त्यसको सशक्त परिचालनले सरकारको उपस्थिति भएको अर्थ लाग्छ । त्यसैले सरकारले राहत र उद्धार कार्यलाई चुस्त र प्रभावशाली बनाउन बढीभन्दा बढी आँकडाको विश्लेषण ठोस रूपमा बनाउनुपर्छ । यसका लागि प्रविधिको प्रयोग र स्थानीय जनतासम्मको पहुँचलाई सशक्त, सबल एवं विश्वसनीय बनाउनु अत्यावश्यक हुन्छ । यसका लागि दैविक प्रकोपको संयन्त्रलाई चुस्त एवं प्रभावशाली बनाई जनतामा राहत र उद्धार कार्य तीव्रगतिमा अगाडि बढाउनुपर्छ । पीडित जनताका लागि वैदेशिक सहयोग प्राप्त भइरहँदा विकट प्रभावित क्षेत्रका जनता अबै पनि राहतको

पर्याईमै छन् भने राहतको
दुरुपयोगसमेत भइरहेको
गुनासोहरू आइरहेका छन् ।
जनतालाई बाँड्न दिइएको
त्रिपाललगायतका सहयोगी
सामग्रीहरू सभासदहरूले आफै
बाँडीचुडी लिइरहेका छन् । पीडित
जनताका लागि आएका राहत
सामग्रीहरूको वितरणबारे छानबिन
गरिनुपर्ने आवश्यक छ ।

जोरपाटी बस्ने आंकाजी तामाङ्का घरमा त्रिपालको भण्डार पाइएको बौद्ध प्रहरीका प्रमुख डीएसपी नरहरि रेग्मीले पत्रकारहरूलाई जनाएका छन् । त्यहाँ भने ३७९ प्याकेटमात्रै त्रिपाल भेटियो, बाँकी १०२ प्याकेट हराइरहेको जानकारी गराउँदै यसबारे थप अनुसन्धान भइरहेको उनले जनाए । दिल्लीस्थित नेपाली दूतावासले दिएको जानकारीमा ४७३ प्याकेट त्रिपालसहितको सामग्री रूपन्देही जिल्ला प्रशासनलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने गरी जिम्मेवारी दिइएको थियो । यो सरकार कुनै पनि प्राकृतिक प्रकोपका लागि कुनै तयारी नगरेको सरकारको निकम्मापनलाई यो भूकम्पले खुलासा गरिसकेको छ । बर्सेनि आगलागी र बाढी पहिरोको पीडितहरूलाई अब उद्धार गर्न नसकिएको विषयमा सरकारको कमजोरी रहेको यसले पुष्टि गरेको छ ।

મૂકમ્પ પીડિતહરુલાઈ સહજ ઋણ ઉપલબ્ધ ગર્ન ધ્યાન દિનૂપર્ને વિષય

सूर्य विनायक
नगरपालिका वडा नं. ८ मा १७
दलित परिवार बस्छन् । तिनीहरूको
आफ्नो भन्नु एक आना जमिन छैन
। सबै परिवार मोहियानी जग्गामा
कच्ची घर बनाई पुस्तौं देखि
बसोबास गर्दै आएका छन् । बैशाख
१२ गते गएको विनासकारी भूकम्पले
सबैको उठिवास भयो । बस्न योग्य
एउटा घर छैन । आकासमुनि
त्रिपालको भरमा जेतन गुजारा
गरिरहेका छन् । सम्पत्तिको नाउँमा
जिउ जोगाउने एउटा सानो
घरसमेत भूकम्पले भत्काएपछि अब
कसरी जीवन गुजारा गर्ने भन्ने
चिन्ताले सबैलाई पिरोलेको छ ।
सरकारले घरबारविहीनलाई केही
अनुदान दिने र काठमाडौं
उपत्यकामा सहूलियत व्याज दरमा
रु. २५ लाखसम्म पुनःनिर्माणको
लागि बैंक वा वित्तीय संस्थामार्फत
ऋण दिने निर्णय गऱ्यो । बैंकले
लालपुर्जाविना ऋण दिदैन । ती
परिवारसित लालपुर्जाको नाउँमा
कसैसँग कुनै कागज छैन । यस्तो
अवस्थामा सरकारले दिएको सुविधा
कसरी प्राप्त गर्ने त्यही चिन्तामा
मिजार बस्तीका बासिन्दाहरू
डुबिरहेका छन् ।

मिजार बस्तीका एक पीडित उत्तम सिजवाल भन्छुन, 'हामीसँग मोहियानी हकको अस्थायी निस्साबाहेक सम्पत्तिको नाउँमा केही छैन । बैंकले लालपुर्जाविना ऋण दिंदैन । हामी पीडित गरिब परिवारले सरकारले दिएको सुविधा कसरी प्राप्त गर्ने ? सरकारले बसोबास गरेको प्रमाण र अस्थायी निस्साको आधारमा ऋण दिने बन्दोबस्त गर्नुपर्छ ।'

मिजार बस्ती एउटा प्रतिनिधिमूलक गाउँमात्रै हो । भूकम्पले देशका ३४ जिल्ला प्रभावित भए भने १४ जिल्ला (गोरखा, रसुवा, नुवाकोट, धादिङ, सिन्धुपाल्चोक, काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, काभ्रेलाम्जोचोक, दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली, मकवानपुर, ओखलढुङ्गा) अति प्रभावित मानिएको छ । ती जिल्लाहरूमा संसदीय टोलीहरू निरीक्षणमा गएका छन् । अति प्रभावित जिल्लाका पीडितहरूका लागि नेपाल सरकारले विभिन्न राहत प्याकेजको घोषणा पनि गरिसकेको छ । घर भएका तर लालपुर्जा नभएका र परिवारका मृत्यु भएका, ती वास्तविक पीडितहरूलाई सरकारले घोषणा गरेको राहत पुर्‍याउने हो भने घर रहेको विवरणसहित नगरपालिकाको सिफारिस र मोहियानीको अस्थायी निस्साको आधारमा ऋण दिन उपयुक्त हुनेछ । यसको लागि संसदीय समितिमा सिफारिस गर्न संसदीय अनुगमन टोलीको ध्यान जानपर्ने देखिन्छ ।

लाखौं नेपालीहरू यतिखेर आफ्नो जिउ जोगाउन एउटा त्रिपालको आशामा बसिरहेका छन् । तिनीहरू आफ्ना जनप्रतिनिधिहरूलाई गुहारिरहेका छन्, हजार-पन्ध्र सयको एउटा त्रिपालको लागि । तर सभासदहरू जनताको पीर मार्कामा साथ दिनुपर्ने बेलामा वैशाख ३० गते संसदको बैठक सुरु हुनुअघि हाजिरीसँगै त्रिपाल बोकेर मुस्कुराउँदै बाहिरिएको दृश्य साराले देखे । पीडित जनता आक्रोशित हुने त

स्वाभाविक नै भए । संसदको कुनै समिति वा कसको आदेशले त्यो त्रिपाल वितरण गरिएको हो त्यो अभै खुलेको छैन । सांसदहरूलाई दिने सुविधा वा कुनै वस्तु वितरण गरिनेबारेको निर्णय अध्यक्षको हैसियतले सभामुखले गर्ने हो तर सभामुखले वितरणकै क्रममा रोक लगाएको समाचारले 'त्रिपाल काण्ड' लाई भन् रहस्यमयी बनाएको छ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सभासदहरूले पीडितहरूलाई बाँड्नुपर्ने त्रिपाल सभासदहरूले लिनु हुन्न भनी नलिने घोषणा गर्नु सङ्घानीय काम हो । तर नेकाका नेता डा. शंखर कोइरालाले 'सरकारले भूकम्पको बेला सांसदहरूलाई पनि एक एक त्रिपाल दिने निर्णय गरेको छ तपाईं लिने भए लिनुहोस् नलिने भए नलिनुहोस्' भनी आफ्नै पार्टीका सभासदलाई दिएको जवाफले भने जोसुकैलाई आश्चर्यचकित पार्छ ।

पूर्व मन्त्रीहरू डा. वंशधर मिश्र, राजेन्द्र पाण्डे, सुरेन्द्र पाण्डे लगायत नेता, एमाले र एमाओवादीका सभासदहरूले सारा जनताले पीडा भोगिरहेका बेला त्रिपाल एउटामा समेत लोभ गरेको देख्दा 'निर्लज्जताको हद' भनी टिप्पणी गर्नेहरू धेरै देखिए।

बैशाख १२ र १३ गते
 गएको भूकम्पको क्षति विवरण लिने
 क्रम पूरा नहुँदै देशले बैशाख २९
 गतेको अर्को विनासकारी भूकम्प
 व्यहोर्नुपरेको । त्यसलाई १२ गते
 गएको भूकम्पको पराकम्पन भनिने
 पनि नेपाली जनताको धेरै सम्पत्ति
 क्षति भयो । पहिलो भूकम्पले
 नभत्केका कैयौं घरहरू पछिल्लो

भूकम्पले भत्कायो । पहिलो भूकम्पले पुन्याएको क्षतिको आधारमा मात्रै राज्यले राहत वितरण र पीडितहरूलाई सुविधा दिने हो भने धेरै पीडितहरू राज्यले दिने सुविधाबाट वञ्चित हुनेछन् । गृहमन्त्रालयले पुनः पीडितहरूको विवरण लिनुपर्ने आवश्यकता छ । शनिबार (जेठ २ गते) गएको ५.५ रेक्टर स्केलको भूकम्पले दोलखाको सिङ्गित बजार ध्वस्त बनाएको र सयौं हराइरहेका समाचारहरू आए । ती क्षतिको विवरणलाई निरन्तर 'अपडेट' गरिरहनुपर्छ । गृहमन्त्रालयले सार्वजनिक गरेको विवरणअनुसार मृत्यु हुनेहरूको संख्या ८,५६९ पुगेको छ, घाइतेहरू १८ हजार भन्दा बढी छन् । (यसमा पछिल्लो विवरण समावेश छैन) । कैयौं दुर्गम ठाउँहरूमा सरकार उपस्थित नभएका समाचारहरू आइरहेका छन् । त्यहाँको यथार्थ विवरण आउन अझै बाँकी होलान् । मृतकहरूको संख्या अझै धेरै बढ्न सक्ने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

काठमाडौं उपत्यकालाई भूकम्पको उच्च जोखिममा राखिएको छ । यस्ता ठाउँमा धेरै अग्ला अग्ला घरहरू बनाइए वा नगरपालिकाहरूले स्वीकृति दिए । त्यसको दोषि घर बनाउन स्वीकृति दिने नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत वा मेयरहरू नै हुन । नगरपालिकाको स्वीकृत मापदण्ड र नियमानुसार मात्रै घर बनाइएको भए यतिको क्षति हुने थिएन । अहिले अधिकांश घरहरू बस्ने नहुने गरी पुरै भत्केका छन् वा चर्केका छन् । भूकम्पले बाहिरबाट

आएर बसेकाहरूलाई निकै प्रभावित गरेको छ । गोरखापत्रले छापेको समाचारअनुसार यही शुक्रबार राजधानी छाड्नेहरूको संख्या पचास हजार पुग्यो र अहिलेसम्म राजधानी छाड्नेहरूको संख्या १२ लाख पुग्यो । तिव्र जनसंख्या वृद्धिले राजधानीमा खानेपानीको हाहाकार, चोरी, बलात्कारजस्ता अपराधहरू बढेको हुँदा राजधानी फेर्नुपर्ने प्रस्तावसमेत संसद र संविधानसभामा उठेको थियो । वैशाख १२ को भूकम्प राती आएको भए वा शनिबार नभई अर्कै दिनमा आएको भए के हुन्थ्यो ? अहिले धेरैले अनुमान लगाइरहेका छन् । यसर्थ भूकम्पबाट कम क्षतिको लागि राज्य, निर्माण व्यवसायी र घर धनी सबै सचेत हुनुपर्ने देखिन्छ ।

काठमाडौं उपत्यकामा कस्ता घरहरू भत्के ?

कतिपय मानिसहरू
नगरपालिकाको मापदण्डविपरीत
घर बनाउन सके आफूलाई 'बहादुर'
ठान्थे । तिनीहरूले नगरपालिकाको
नियम मिचेर घर बनाए र आफ्नो
बहादुरी प्रदर्शन गरे । भूकम्पबाट
नियम विपरीत बनाइएका त्यस्ता
धेरै घरहरू भत्के र पुरिएर धेरैको
ज्यान लिए । अनियमित निर्माण
गर्नेहरू चेटनुको सट्टा भन्नु
नगरपालिकालाई नै सत्तोसराप
गर्दैछन् । तर भूकम्पपछि धेरै
मानिसहरू नगरपालिका कडा
रूपमा प्रस्तुत हुनुपर्ने, नियमविपरीत
घर बनाइएमा भत्काउनुपर्ने, घर
निर्माणको गुणस्तर परीक्षण गर्नुपर्ने,
धेरै तलाको घर निर्माण गर्न दिन
नहुने पक्षमा देखिएका छन् । यसलाईई
नराम्रो घटनाले दिएको सकारात्मक
शिक्षाका रूपमा ग्रहण गर्नुपर्छ ।

पहिलो र दोस्रो तलाहरू माटो जोडाइ तथा माथिल्लो तला सिमेन्ट जोडाइगरी त्यसमाथि ढलान गरिएका, पुराना र कमजोर संरचनाहरू, बाहिर पाको र भित्र काँचो ईँटाले बनाएका, तीनतिर पुरानो माटो जोडाइ र मोहडामात्रै नयाँ र सिमेन्टले निर्माण गरेका, स-साना पिलरहरूमा ५ वा ६ तलासम्म उचाइमा बनाएका घरहरू नै भूकम्पबाट धेरै भत्केका छन् । प्राविधिकहरूको सल्लाह लिने नगरेका कारण पनि धेरै घरहरू भत्केको पाइयो ।

हाम्रा पुर्खाहरूले सैयौ वर्ष
पहिले बनाएका पाँचतले मन्दिर,
भैरवनाथको मन्दिर, ५५ झ्याले
दरवारलगायत धेरै संरचनाहरूमा
सामान्यमात्रै क्षति भयो तर नयाँ
ठूलो ढलान घरहरू भत्केको र
कामै नलागेन गरी चर्केको स्थितिलाई
हेर्दा पुराना प्रविधिहरू नयाँ पुस्ताले
सिक्नैपर्ने देखिन्छ । आधुनिकताको
नाउँमा पुरानो प्रविधिलाई बिर्सेर
अगाडि बढेर हामी सुरक्षित
हुनसक्ने कुरा अहिलेको भूकम्पले
देखाइसकेको छ ।

यतिखेर डकमी-सिकमीहरूको तालिमको कुरा पनि सुरु भइरहेको छ । भत्केका घरहरूको पुनःसंरचनाको लागि हजारौं डकमी-सिकमीहरूको आवश्यकता पर्नेछ । सम्बन्धित नगरपालिका र गाविसहरूले मापदण्डअनुसारमात्रै घरहरू निर्माण गर्ने, पुरानो प्रविधिबाट सिकेर आधुनिक संरचनाहरू निर्माण गर्ने, सांस्कृतिक महत्त्वका क्षेत्रहरूमा परम्परागत शैलीमै निर्माण गर्नेतर्फ सबैलाई उत्साहित गर्नुपर्ने देखिन्छ । - **दिवेक**

- विवेक

हार्दिक समवेदना

स्व. हिरा थकू महर्जन

जन्म:

वि.सं. २००० मार्ग

स्वर्गारोहण:

वि.सं. २०७२ बैशाख १२ गते

स्व. माणिकलाल महर्जन

जन्म:

वि.सं. २००० मार्ग

स्वर्गारोहण:

वि.सं. २०७२ बैशाख १२ गते

यस उमामेश्वर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. का संस्थापक सदस्य एवं लेखा समितिका संयोजक **माणिकलाल महर्जन** ज्यू तथा उहाँका ममतामयी आमा **हिरा थकू महर्जन** ज्यू को

२०७२ बैशाख १२ गतेको बिनाशकारी महाभूकम्पको प्रकोपमा परी आफ्नै निवास भत्किएर

असामयिक निधन हुनु भएकोले हामी अत्यन्त मर्माहित भएका छौं ।

यस दुःखद घडीमा स्वर्गीय आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्दै भावपूर्ण समवेदना अर्पण गर्दछौं ।

साथै उहाँको शोकाकुल परिवारजनमा यस अपूरणीय एवं असहनीय दुःखलाई धैर्य धारण

गर्न सक्ने शक्ति प्रदान गरून् भनी सहृदयभावले

उमामेश्वरसँग प्रार्थना गर्दछौं ।

**उमामेश्वर बचत तथा ऋण
सहकारी संस्था लि. परिवार**

कीर्तिपुर, काठमाडौं

हार्दिक समवेदना

स्व. जुजुभाई महर्जन

जन्म: वि.सं. १९९४

स्वर्गारोहण: वि.सं. २०७२/०१/२३

हाम्रा आत्मीय मित्र श्री सानु महर्जनका
पुजनीय पिता जुजुभाई महर्जनको २०७२ बैशाख २३ गते
बुधबार आकस्मिक स्वर्गारोहण भएकोमा

दुःख व्यक्त गर्दै मृतक प्रति

हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

यस दुःखद् घडीमा मृत आत्माको चिरशान्तिको कामना

गर्दै शोक सन्तप्त परिवाजनमा

हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

साथीहरू:-

‡ अमन महर्जन

‡ दिलिप कुमार महर्जन

‡ दिलिप महर्जन

‡ दिपक महर्जन

‡ महेशराम महर्जन

‡ राजकुमार महर्जन (चिरी)

‡ राजकुमार महर्जन

‡ राजेन्द्र महर्जन

‡ हरिगोपाल महर्जन

‡ रमेश महर्जन

‡ समन महर्जन

Tyanki 12 Boys
परिवार

हार्दिक समवेदना

स्व. जुजुभाई महर्जन

जन्म: वि.सं. १९९४

रोहण: वि.सं. २०७२/०१/२३

हाम्रा आत्मीय मित्र श्री सानु महर्जनका
पुजनीय पिता जुजुभाई महर्जनको २०७२ बैशाख २३ गते
बुधबार आकस्मिक स्वर्गारोहण भएकोमा

दुःख व्यक्त गर्दै मृतक प्रति

हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

यस दुःखद् घडीमा मृत आत्माको चिरशान्तिको कामना

गर्दै शोक सन्तप्त परिवाजनमा

हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

‡ समन/राजमती महर्जन

‡ राजकुमार/करुणा महर्जन

‡ सुजन गोपाल/बबिता प्रधान

पचली भैरव एण्ड मनकामना
निर्माण सेवा कीर्तिपुर
परिवार

चोभारको कवाडीबाट पीडितलाई राहत

चोभार हिमाल सिमेन्ट कम्पनी बन्दपछि त्यहाँ रहेका मेशिनरी लगायतका सम्पूर्ण कारखानाका सामग्रीहरु कवाडीमा बेचबिखन भइसकेका छन् ।

बेचेर प्राप्त २ करोड ५० लाख रकम जलविनायकस्थित प्रगतिशील बचत तथा ऋण सहकारी संस्थामा दाखिला गरिराखेको थियो ।

तत्कालीन हिमाल सिमेन्ट कम्पनीबाट कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. १३, १४ र १५ र तत्कालिन सैबु गाविसका बासिन्दालाई प्रत्यक्ष असर पारेको थियो ।

विगतमा कारखानाबाट असर पारिएका वडालाई नै बैशाख १२ गतेको महाभूकम्पले पनि धेरै प्रभावित गरेको छ । कारखाना स्थापना गर्न यस क्षेत्रबाट जग्गा लगायत

सहयोग गरेबापत क्षतिपूर्तिको रुपमा सो रकम खरिदकर्ता दिपक महोत्राले दिएको हो । सो रकम मध्येबाट भूकम्पीयले प्रभावित वडा नं. १३, १४, १५ र तत्कालीन सैबु गाविसका लागि राहत स्वरुप प्रति वडा १० लाख प्रदान गरिने भएको छ । सो रकम स्थानीय रुपमा नयाँ समिति गठन गरी विपद् व्यवस्थापनमा खर्च गर्ने जनाएको छ ।

चक्रतीर्थ ग्रुपद्वारा राहत प्रदान

चक्रतीर्थ गुप प्रा.लि.चोभारले बुधबार साविक चोभार भूतखेल गाउँ विकास समिति हाल कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. १३, १४ र १५ का भूकम्पमा परी निधन भएका नागरिकहरुलाई जनही रु.५०००/- नगद राहत बाँडेका छन् ।

संस्थाका ज्ञानेन्द्र

महर्जनका अनुसार त्यस क्षेत्रका १८ जना मृतकका परिवारलाई सो राहत रकम प्रदान गरेको जनाएको छ ।

त्यसैगरी संस्थाले आफेनो शेयर सदस्य जसको भूकम्पको कारण घर पूर्ण ध्वस्त भएका छन्, ती परिवारलाई पनि नगद रु.५०००/- सहयोग गरेको जनाएको छ ।

संस्थाका ११ जना परिवारले सो रकम बुझिलिएका छन् । मृतक र शेयर सदस्यलाई १ लाख ४५ हजार दिएर बाँकी रहेको १ लाख ५५ हजार ५१ रुपैयाँ चोभार जलविनायक विपद् व्यवस्थापन समितिको खातामा हस्तान्तरण गरेको पनि महर्जनले बताउनुभयो ।

उज्ज्वल स्कूलमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर

My Care Malaysia, Islamic Medical Association Nepal र JCYC Nepal को आयोजना तथा उज्ज्वल शिशु निकेतन एकेडेमी र नयाँबजार क्लवको संयोजनमा मिति २०७२ जेठ ३ गते बुधबार एक दिने निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा प्रकोप मनोविज्ञान कार्यक्रम उज्ज्वल शिशु निकेतन स्कूलको प्राङ्गणमा सम्पन्न भयो ।

सो कार्यक्रममा १९२ जनालाई निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण गराउनुका साथै मलेसियाबाट

ल्याएको औषधीहरु निःशुल्क वितरण गरिएको थियो भने विद्यालय स्तरीय बाल बालिकाहरुलाई मलेसियाबाट आएका प्रकोप मनोविज्ञहरुबाट विभिन्न कार्यक्रमहरु गरी परामर्श दिइएको थियो । त्यस्तै गरी शिक्षकशिक्षिका एवं अभिभावकहरुलाई पनि प्रकोपा सम्बन्धी सोही टिमबाट परामर्श प्रदान गरिएको थियो ।

त्यसैगरी नयाँबजार क्लवले पनि कीर्तिपुर नयाँबजार

बसपार्कमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गरेको थियो । पाकिस्तान र नेपालका डाक्टरहरुको टोलीले ३०० जनाको स्वास्थ्य परीक्षण गरेको थियो ।

के तपाईं म्यूजिक सम्बन्धि तालिम लिन चाहनुहुन्छ ?
यदि चाहनुहुन्छ भने कीर्तिपुर-१७ नयाँबजार
शब्दिय बाणिज्य बैंकको ठीक अगाडि

ताल तन्त्र आर्ट एण्ड म्यूजिक एकेडेमीमा
सम्पर्क शस्त्री योग्य एवं व्यवसायीक कलाकार बनेौं

प्रशिक्षण दिने विषयहरु
गायन/हार्मोनियम
गीतार
तबला/मादल/डि-जिम्बे
बाँसुरी
सांस्की
श्रवाङ्गलिन
आर्ट
नृत्य

विशेषताहरु :
❖ वक्ता एवं अनुभवी गुरुहरुबाट सैद्धान्तिक, व्यवहारिक एवं प्रयोगात्मक ज्ञान दिइने ।
❖ बालबालिकाहरुको लागि बिशेष कक्षाहरु सञ्चालन गरिने ।
❖ संघीत तथा नृत्य प्रशिक्षकहरु उत्पादन गरिने ।
❖ +२ तथा आस्तको इलाहावादबाट श्रास्ट्रिय संघीत तथा नृत्यमा परिक्षा दिने व्यवस्था मिलाइने ।
❖ छुट्टाछुट्टै कक्षा कोठाहरुको व्यवस्था भएको

सम्पर्क फोन नं. ९८५१००७४०५, ९८५१०४५४८६

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापनद्वारा १२० घर

बैशाख १२ गते महाभूकम्पमा परी सम्पूर्ण घर ध्वस्त भएका वडा नं. ९, १०, ११ र १२ पाँगा क्षेत्रका भूकम्प पीडितहरुको लागि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. ९ ले जस्तापाताबाट अस्थायी घर टहरा बनाई दिने भएको छ ।

सो समितिका योगेश महर्जनका अनुसार १२० वटा घरटहरा बनाई दिने योजना अन्तर्गत अहिलेसम्म ८५ वटा टहराका लागि प्रति घरपरिवार २२ वटा जस्तापाता १२ वटा बाँस र जिआई तार वितरण गरिसकेको जनाएको छ । वितरण गरेअनुसार परिवारबाट अस्थायी घरटहरा बनाउने काम सुरु भैसकेको छ ।

वडा नं. ९ विपद् व्यवस्थापन समितिले बैशाख १२ गते भूकम्प आएदेखिन खोज, उद्धारको कार्य तीव्र ढंगले संचालन गरेको थियो भने भूकम्पबाट पीडित परिवारहरुलाई राहत संकलन तथा वितरण समेत गर्दै आइरहेको छ ।

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिले शिभिल बैंकमा खाता खोली सहयोगीहरु मार्फत् नगद संकलन गर्दै आइरहेको छ ।

हार्दिक समवेदना

हाम्रा परिवारका अभिभावक श्री **अष्ट बहादुर महर्जन**को २०७२ बैशाख २४ गते ७२ वर्षको उमेरमा असामयिक निधन भएकोले हामी दुःखित भएका छौं ।

वहाँको मृत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक समवेदना अर्पण गर्दछौं । यस दुःखद् घडीमा हाम्रो परिवारप्रति सहानुभूति प्रकट गर्नुहुने परिवार, आफन्तजन, इष्टमित्र, टोलवासी लगायत सम्पूर्ण शुभचिन्तक सहयोगीहरुमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछौं ।

श्रीमती:-
पूर्वमाया महर्जन

छोरा:-
रामशरण/बसन्ती महर्जन
रमा/राजु महर्जन
रामसुन्दर महर्जन, रेहान महर्जन

छोरीहरु:-

❖ मीना महर्जन	❖ यशमती/नारायण महर्जन	❖ मीरा/बसन्त महर्जन	❖ मेनुका/विकास महर्जन
❖ मनिष/इन्दिरा महर्जन	❖ नेल्सन महर्जन	❖ सोफिया महर्जन	❖ शिखा महर्जन
❖ मजुना महर्जन	❖ नितेश महर्जन	❖ श्वेता महर्जन	
		❖ स्वप्निल महर्जन	

स्व. अष्टबहादुर महर्जन

जन्म: वि.सं. २०००

स्वर्गारोहण: वि.सं. २०७२/०१/२४

खाना र नाना भन्दा छानाको माग बढी छ

बैशाख १२ गते भएको बिनाशकारी भूकम्पले काठमाडौं जिल्ला क्षेत्र नं. ६ र १० का केही गाविस गाभेर चन्द्रागिरी नपाका पनि प्रभाव पार्यो । त्यस नपामा भूकम्पले गरेको क्षति, राहत वितरण र अब गर्नुपर्ने कार्यबारे यस सम्बादवाताले गरेको कुराकानी र त्यस नपाले पेश गरेको विवरणको आधारमा तय गरेको अन्तरसम्बाद पाठकको जानकारीको लागि यहाँ प्रस्तुत छ । -सं

१) तपाईंको परिचय ?

५ मेरो नाम कृष्ण प्रसाद अधिकारी हो । चन्द्रागिरी नगरपालिका गठनपछि यस क्षेत्रमा कार्यकारी अधिकृतको रूपमा कार्यरत रहेको छु ।

२) नयाँ नपा गठनसँगै आएको महाभूकम्पको विपत्तिलाई कसरी सामना गर्दै हुनुहुन्छ ?

५ बैशाख १२ गते आएको महाभूकम्पले यस नपालाई पनि धेरै प्रभावित पार्यो । नगरपालिका गठनसँगै राजनीतिक दलको संयन्त्र पनि गठन गरेकोले सामान्य रूपले सामना गर्न धेरै सजिलो भएको महसुस भयो ।

३) यहाँ के कति क्षति भयो ?

५ यस नगरपालिकामा काठमाडौं क्षेत्रको ९ र १० का गरी तत्कालिन ११ गाविस रहेको छ । क्षतिको विवरण दिनुपर्दा यहाँ मृतकको संख्या ८१ (बैशाख १२ मा) निर्वाचन क्षेत्र र घाइते संख्या १०१ जना र भौतिक संरचना घर पूर्ण क्षति ५६०३ वटा र आंशिक क्षति ३५०० वटा रहेका छन् ।

४) नपाको तर्फबाट मृतक परिवारलाई कति आर्थिक सहयोग गर्नुभयो ?

५ नपाको तर्फबाट प्रत्येक मृतकका परिवारलाई ५ हजार र सरकारबाट कृया खर्च बापतको ४० हजार रुपैयाँ सम्बन्धित परिवारलाई बुझाई दिएका छौं ।

५) राहत प्राप्त र वितरणमा एकद्वार प्रणालीमा हो ?

५ राहत सामग्री नेपाल सरकारको वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय राहत वितरण केन्द्र थापाथलीबाट पाल २३३३, चामल ७४८ क्विन्टल, नुन २७ बोरा, चिउरा भूजा ६३ बोरा, बिस्कुट, चाउचाउलगायत प्राप्त भएका थिए भने संघसंस्थाबाट पाल १४५ वटा मात्र, आफ्नै नपा स्रोतबाट पाल ६७५ वटालगायत खाद्यान्नहरू प्राप्त भएको र व्यवस्था गरेका छौं । विभिन्न संघसंस्था (NGO/INGO) बाट प्राप्त र व्यक्तिगतबाट आमखुसी वितरण गरेको राहत सामग्री अभिलेख राख्न पाएौं । हामीलाई प्राप्त राहतलाई एकद्वार प्रणालीमा सबै वडामा वितरण गरेका छौं । तर नगर भित्रमा विभिन्न संघसंस्थालाई एक द्वारमा ल्याउन सकेनौं ।

६) अहिलेसम्म नपाले कति खर्च गरिसक्नु भयो ?

५ यस नपाले अहिलेसम्म २८

लाख ४ हजार ५७९ रुपैयाँ आन्तरिक स्रोतबाट नै खर्च गरिसकेका छौं । जसमध्ये पाल खरिद (६७५ थान), १३ लाख ७९,४५९, डोजर प्रयोग ३५ हजार, मृतकलाई राहत ३४५०००, ढवानी खर्च राहत पुर्‍याउन ६९४४७० र विविध खर्च खानासहितमा ३५०६५० खर्च भैसकेका छन् ।

७) भूकम्प आएको एक महिना बित्यो, जनताको माग के छ ?

५ महाविनाशकारी भूकम्प गएको एक महिना पुगेको छ । सुरुमा खाना र नानाको समस्या भएथ्यो । अब खाना र नानाको भन्दा पनि छाना (पाल र जस्ता) अस्थायी घरको समस्या भै माग बढी छ । आफ्नो घर बस्न हुने नहुने छुट्याई दिन आग्रह गरेको छ । भत्केका, चर्केका र धरापमा परेका बस्न अयोग्य घर राज्यबाट भत्काई दिन अनुरोध भएको छ ।

पीडित जनताहरूले नगरपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालय, राजनैतिक दलहरूसँग जोखिम घर भत्काउन निरन्तर रूपले आक्रोशपूर्ण दवाव सृजना गरिरहेको अवस्था छ ।

कृष्ण प्रसाद अधिकारी
कार्यकारी अधिकृत
चन्द्रागिरी नपा

८) यस पत्रिकामार्फत् केही मन्नु छ कि ?

५ यस महाविपत्ति देशको महाविपत्ति हो । नगरपालिका राज्यबाट तुरुन्ता तुरुन्तै गर्न खोज्दा पनि काम भैरहेको छैन । पीडितको आक्रोश बढेको छ । राज्यबाट प्रदान गरिने र निर्णय भैसकेकालाई पीडितसम्म छिटो भन्दा छिटो पुर्‍याई दिने वातावरण बनाउनुपर्दछ । पीडितसम्म वडा कार्यालय मार्फत् सर्वपक्षीय संयन्त्रबाट नपुगेका गुनासोलाई तत्काल सम्बोधन गर्ने गरेका छौं ।

खाना नानासँगै अस्थायी घर, छाना तत्काल बनाउन सके छिटो राहत पुग्ने मलाई विश्वास छ । पुनःस्थापना पुनःनिर्माण कार्य पनि सबै मिलेर गर्नुपर्दछ । अन्तमा यस पत्रिकाले यस नपाको गतिविधि राख्ने मौका दिनु भएकोमा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्धा अपाङ्ग.....

अगाडि सबै वडाको लागि ३०० वटा कुपन बाँडेपछि कुपन हात पारेकाले मात्र राहत सामग्री पाएका हुन् । राहतमा खाद्यान्न चामल एक बोरा, म्याट्रेस १, झुल १, कालो म्याट २ रोल प्रति परिवारलाई बाँडेका थिए । खाद्यान्न र अन्य सामान नलिने वडा नं. १६ लाई १० बन्डल जस्तापाता दिएको थियो ।

राहत वितरणमा काठमाडौं क्षेत्र नं. १० का सभासद् राजन केसीले वितरण गर्नुभएको थियो ।

राहत वितरणको कुरा थाहा पाएपछि केन्द्र पुगेका भूकम्प पीडितले कुपन कसले कसरी बाँडेको थाहा नभएको दुखेसो पोख्दै केन्द्रको गेटमा पाउने आशमा धेरै पीडितहरू बसेका थिए ।

काठमाडौंमा.....

शासक दलहरूबाट पक्षपातपूर्ण व्यवहार भएको जनगुनासो बढ्दै गएको छ । गत बैशाख २९ गते दिउँसो तारकेश्वर नगरपालिका वडा नं. १८, १९, २० र २१ को संयुक्त वडा कार्यालय चुनदेवी, मनमैजुमा राहत सामग्री लुटपाट भएको थियो । प्राप्त राहत सामग्री वितरण नगरी केही मानिसहरूले भण्डारण गरेको समेत ठाउँठाउँमा भेटिएका छन् । काठमाडौंका विभिन्न ठाउँमा एकै परिवारले ४-५ वटासम्म त्रिपाल र अन्य राहत सामग्री पाएको स्थिति छ भने कुनै पीडितले एउटा त्रिपाल र केही राहत नपाएको स्थिति छ ।

राहत वितरणमा राजनैतिक दलका प्रतिनिधिलाई बेवास्ता गरी नागरिक वडा मञ्चका संयोजकमार्फत राहत सामग्री वितरण

गर्दा समस्या बढेको हो ।

कीर्तिपुरमा.....

निरीक्षणमा उहाँले कही राहत नपुगेको, कही राहत भण्डारमै रहेको जानकारी दिँदै भूकम्प पीडित जनता कुनै पनि राहतबाट वञ्चित हुन नहुने विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

अनुगमन समितिले तीन नगरपालिकाद्वारा प्रस्तुत कार्यपत्र हस्तान्तरण गरेको थियो ।

कार्यक्रममा कीर्तिपुर नपा, दक्षिणकाली नपा र चन्द्रागिरी नपाका अधिकृतले क्षतिको स्थिति र राहत तथा पालको व्यवस्थापनबारे बताउनुभयो ।

अनुगमन समितिले पाँगा क्षेत्रको अवलोकन गरेको थियो ।

जाँड-रक्सी

को कुलत थाहै नदिई छुटाउन

डाड-कम्मरको दुःखाई निको पार्ने

धुँडाको दुखाई निको पार्ने

मोटोपना तुरुन्तै घटाउन/बढाउन

चार्याँपोतो डण्डीफोर वाउरीपना

गर्भास्थपछिको पेटको चिरा हटाउन

पुरुष यौन उतेजना बढाउन, लिङ्गको लम्बाई तथा मोटाई बढाउन

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

नेपाल टेलिकमको ठीक अपोजिट कीर्तिपुर

फोन नं. ४३३६७०१, ९८०३५०२२५९

यो कटिङ्ग लिपर आउनेलाई १०% छुट दिनेछ ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली हार्दिक समवेदना

जन्मः
वि.सं. २०२८ फागुन

स्व. इलेन्द्र महर्जन (कान्छा)

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७२/०२/०२

जन्मः
वि.सं. २००० मार्ग

स्व. माणिकलाल महर्जन

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७२/०१/१२

हाम्रा परिवारका सबै भन्दा कान्छा छोरा श्री **इलेन्द्र महर्जन** (कान्छा) को २०७२ जेठ २ गते असामयिक निधन भएको हामी मर्माहित भएका छौं ।

यस दुःखद् घडीमा मृत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

साथै यस समयमा सहानुभूति प्रकट गर्नु हुने सम्पूर्ण आफन्तजन, इष्टमित्रप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।

आमाः अत्तरमाया महर्जन

श्रीमतीः देवलक्ष्मी महर्जन

दाजुहरु:-

१ पुष्प महर्जन
१ उत्तम महर्जन

१ राजेन्द्र महर्जन
१ नरेन्द्र महर्जन
१ सुरेन्द्र महर्जन

१ रविन्द्र महर्जन
१ विरेन्द्र महर्जन

उमामहेश्वर ट्रेडिङ्ग (प्रा.) लि.

कीर्तिपुर, काठमाडौं

भूकम्प (Earthquake)

पृथ्वीको भित्री भाग खुम्चिएर वा अन्य आन्तरिक शक्तिहरूद्वारा धरातलको सम सन्तुलन (Gravitational Equilibrium) मा बाधा पर्न जान्छ। यसको फलस्वरूप बरोबर पृथ्वीको सतह थर्किन्छ। तर कहिलेकाहीँ बाहिरी सतहमा समेत यसको असर परि कैयौँ धनजनको क्षति हुन्छ। पृथ्वीको सतहको आकस्मिक कम्पनलाई भूकम्प (Earthquake) भनिन्छ।

साधारणतया भूकम्पको उत्पत्ति धरातलको करिब २०-३० मील गहिराईबाट हुन्छ। भूकम्पको उत्पत्ति हुने ठाउँलाई केन्द्रबिन्दु (Focus) भनिन्छ। केन्द्रबिन्दुबाट यो सिधा जमिन माथि टक्कर खान पुग्छ। त्यस ठाउँलाई कम्पन केन्द्र वा भूकम्प केन्द्र (Epicentre) भनिन्छ। कम्पन केन्द्रबाट भूकम्प सागरमा छाल उठेभैं विभिन्न दिशातिर फैलिएर जान्छ। भूकम्पको बढ्ता प्रभाव कम्पन केन्द्र पर्दछ। जतिजति तरङ्ग टाढा फैलिएर जान्छ, त्यसको प्रभाव एवं क्षति पनि कमकम हुँदै जान्छ।

भूकम्पको उत्पत्ति हुने वास्तविक कारण दुई वटा प्रस्तुत गरिएको पाइन्छ। ती हुन्:-

१) **ज्वालामुखी विस्फोटबाट** (Explosion):-

ज्वालामुखीको विस्फोट हुँदा धरातललाई धक्का दिँदै भित्री भागबाट तरल एवं ठोस् वस्तु

जोडले बाहिर निस्कन्छ। त्यस धक्काले जमिन थर्किएर भूकम्पको अनुभव हुन्छ। यसरी ज्वालामुखीको उद्गार (Eruption) बाट रित्तिएर ठाउँ पुरिन वरिपरि जमिन भाँसिएर जाँदा पनि भूकम्पको अनुभव हुन्छ। जापान, फिलिपिन्स, जाभा कोष्टारिका, आदि ठाउँमा जाने भूकम्पको ज्वालामुखीसित प्रत्यक्ष सम्बन्ध रहेको हुन्छ। यो ज्वालामुखीय भूकम्प (Volcanic Earthquake) ले कम क्षेत्रमा मात्र असर पार्छ।

२) **भौगर्भिक शक्तिबाट** (Tectonic Forces):-

भूगर्भमा अज्ञात कारणले गर्दा बरोबर विभिन्न शक्तिहरू उत्पन्न हुने गर्छ। यो शक्तिहरूको प्रभावले धरातल उठ्ने (Folding), भाँसिने (Submerging), चर्किने (Faulting) भइरहन्छ। यसको फलस्वरूप धरातलको सम सन्तुलन (Gravitational Equilibrium) मा बाधा पर्छ। यसरी धरातल हल्लिएर भूकम्प जाने हुन्छ। खासगरी पहाडको निर्माण अवस्थामा यस किसिमको भूकम्पको अनुभव भइरहन्छ। नेपाल, असाम, अफगानिस्तान पूर्वी पाकिस्ता, वर्मा, कुवेत, आदि देश हिमाली क्षेत्रको भूकम्प भौगर्भिक शक्तिसित सम्बन्ध हुन्छन्। यस भौगर्भिक भूकम्प (Tectonic Earthquake) ज्वालामुखीय भूकम्पभन्दा विस्तृत तथा बढ्ता डरलाग्दो हुन्छ।

नेपालमा २०७२ बैशाख १२ गते शनिबार १२ बजे गएको महाभूकम्पले यसरी नै सारा नेपाललाई त्रसित पारेको छ। करिब दश हजार भन्दा बढी मानिसको मृत्यु हुने लेखाजोखा भइरहेको छ। यो ७.८ रेक्टर स्केलमा मापन गरिएको थियो। मिति १९९० सालको महाभूकम्पले नेपालमा ८००० मानिसको ज्यान लिएको थियो। यो भूकम्प ८.४ रेक्टर स्केलमा सिस्मोग्राफले मापन गरिएको थियो। करिब १ महिनासम्म सानासाना ४-५ त्यसपछि मात्र भूकम्प साम्य भएर जनजीवन त्रासबाट मुक्त अवस्था भएको थियो।

भूकम्प क्षेत्र (Earthquake Zone)

ज्वालामुखीको विस्फोट तथा भौगर्भिक शक्तिको प्रभावले नै भूकम्प हुने भएकोले ज्वालामुखी क्षेत्र र उच्च जोडदार पहाडी क्षेत्र विश्वका भूकम्प क्षेत्र हुन्। भूकम्प क्षेत्र मुख्यतया ३ वटा छन्:-

१) **प्रशान्त महासागरीय क्षेत्र** (Pacific Zone):-

यस क्षेत्रमा चिल्ली, पेरु, बोलिभिया, कोष्टारिका, मेक्सिको, पश्चिमी अमेरिका, क्यानडा, अलास्का, क्याराइब, जापान, फिलिपिन्स, न्यूगिनी, न्यूजिल्याण्ड र पूर्वीद्वीप समूह पर्दछन्।

२) **मध्य आन्ध्र महासागर**

तथा भूमध्य सागरीय क्षेत्र (Mid-Atlantic and Mediterranean Zone):-

यस क्षेत्रमा क्याबा, पोर्चुगल, इटाली, अल्जेरिया, युगोस्लाभिया, ग्रीस, मीश्र, टर्की, इराक र इरान पर्दछन्।

३) **हिमाली क्षेत्र** (Himalayan Zone):-

यस क्षेत्रमा अफगानिस्तान, पश्चिम पाकिस्तान, नेपाल, उत्तर भारत र वर्मा पर्छन्।

हालसम्मको ठूलो भूकम्पको भट्का २५० वटा जति गइसकेको छ। नेपालको भूकम्पले विश्वकै भूकम्पविद्हरूलाई अचम्मित पारेको छ। महाभूकम्प विज्ञहरूको अनुमान अनुसार नेपालको २०७२/१/१२ मा आएको ७.९ रेक्टर स्केलको भूकम्पले ७०% जमिन कम्पन (Move) हुनुपर्ने हो तर संयोगले १७% मात्र जमीनमा कम्पन भएको अनुसन्धानबाट प्रमाणित भएको छ। यदि ७०% जमिन कम्पन भएको भए ९०% घरहरू काठमाडौँमै ढल्न सक्ने भूकम्प

विज्ञहरूको अनुमान रहेको छ। विश्वमा मानव क्षति हुने गरी भूकम्प भएको तथ्य यसरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ।

स्मृति महर्जन कीर्तिपुर-१६, नगाउँ

क्र.सं.	गुलुकको नाम	साल	रेक्टर	मानव क्षति
१)	चीन	१५५६	८.०	८ लाख ३० हजार
२)	चीन	१९२०	७.८	२ लाख ७३ हजार
३)	चीन	१९७६	७.८	२ लाख ५५ हजार
४)	चिली	१९६०	९.५	६ हजार
५)	चिली	२०१०	८.८	५ सय २५
६)	अमेरिका	१९६४	९.३	१ सय ३९
७)	इन्डोनेसिया	२००४	९.१	२ लाख ३० हजार
८)	जापान	२०११	९.०	१५ हजार ८९१
९)	हाइटी	२०११	७.०	२ लाख ३० हजार
१०)	भारत	२००१	७.६	२० हजार
११)	पाकिस्तान	२००५	७.६	८७ हजार
१२)	नेपाल	१९३४ (१९९०)	८.०	८ हजार ५३२
१३)	नेपाल	२०१५ (२०७२)	७.९	पूरा क्षतिको विवरण आउन बाँकी

कीर्तिपुर च्यानलको राहत वितरण अभियान

कीर्तिपुर च्यानल विद्युतीय सञ्चार माध्यमको सक्रियतामा भूकम्प पीडितहरूलाई राहत संकलन गरी वितरण कार्य तीव्र पारेको छ। 'धर्म नै सेवा हो, भूकम्प पीडितलाई सहयोग गरौं' भन्ने मूल नाराका साथ च्यानलले हालसम्म कीर्तिपुर नगरपालिका, साँखु, हरिसिद्धि र

रसुवा जिल्लामा पुगी खाद्यन्न र लत्ताकपडा वितरण गरेको संस्थाका माधव पौडेलले बताएका छन्।

अहिलेसम्म आठ लाख बराबरको सामग्री वितरण गरिसकेको जनाएको छ। कोही सहयोगी महानुभावहरूमा खाद्यन्न लत्ताकपडा छन् भने कीर्तिपुर

च्यानलका ललित महर्जन (९८४१२९६२०२) र माधव पौडेल (९८०१९९०७९८) मा सम्पर्क गर्न अनुरोध गरेको छ।

च्यानलले वास्तविक पीडितहरूको घरदैलोमा पुगी हस्तान्तरण गरिंदै आएको जनाएको छ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
वि.सं. २००० मार्ग

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७२/०१/१२

स्व. माणिकलाल महर्जन

यस सहकारी संस्थाका शेयरधनी श्री **माणिकलाल महर्जन**को २०७२ बैशाख १२ गतेको महा-भूकम्पको प्रकोपमा आफ्नै निवास भत्किएर निधन हुनु भएकोले हामी अत्यन्त मर्माहित भएका छौं। यस दुःखद् घडीमा स्वर्गीय आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्द भावपूर्ण समवेदना अर्पण गर्दछौं। साथै यस दुःखद् घडीमा उहाँको शोकाकुल परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

कृषक हित सहकारी संस्था लि. परिवार

नयाँबजार, कीर्तिपुर

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
वि.सं. १९८२

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७२/०१/२७

स्व. नरबहादुर महर्जन

यस सहकारी संस्थाका ज्येष्ठ शेयरधनी श्री **नरबहादुर महर्जन**को २०७२ बैशाख २७ गते असमायिक निधन हुनु भएकोले हामी अत्यन्त मर्माहित भएका छौं। यस दुःखद् घडीमा स्वर्गीय आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्द भावपूर्ण समवेदना अर्पण गर्दछौं। साथै यस दुःखद् घडीमा उहाँको शोकाकुल परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

कृषक हित सहकारी संस्था लि. परिवार

नयाँबजार, कीर्तिपुर